

Klinisk mikrobiologi

Kompetencemål for 1. år af hoveduddannelsesstilling 1, 2, 3, 4 og 5

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
Medicinsk ekspert:				
Prøvetagning, laboratoriediagnostik og terapi				
1	Kunne give instruktion om optimal prøvetagningsteknik, transport og opbevaring på et vidensbaseret grundlag.	Kunne angive metoder til opnåelse af repræsentativt prøvemateriale uden kontamination.	Funktionseval. og rapporteval.	
2		Kunne redegøre for fysiske, kemiske og biologiske faktorerens effekt på stabiliteten af mikrobielle agens.	Funktionseval. og rapporteval.	
3		Kunne anbefale egnede transportmedier og hensigtsmæssig prøveopbevaring.	Funktionseval. og rapporteval.	
4		Kunne vurdere modtaget prøvemateriale og give rekvirenten relevant feedback.	Funktionseval. og rapporteval.	

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
5 Kunne fremstille præparater til mikroskopi fra forskellige prøve kategorier og udføre mikroskopi med rutinefarvemetoder og med immunkemisk farvning (herunder immunfluorescens).	Kunne redegøre for mikroskopets opbygning og kunne foretage indstilling af et lysmikroskop efter Köhlers princip.	Funktionseval. og logbogseval.		Dato: Sign.:
6	Kunne fremstille præparater og foretage farvning med følgende metoder: Gram, metylenblåt, Ziehl-Neelsen, Giemsa og direkte og indirekte immunfluorescens.	Funktionseval. og logbogseval.		Dato: Sign.:
7	Kunne beherske lys-, fasekontrast- og fluorescensmikroskopi.	Funktionseval. og logbogseval.		Dato: Sign.:
8	Kunne tolke præparaterne og kunne redegøre for artefakter og deres mulige årsager.	Funktionseval. og logbogseval.		Dato: Sign.:
9	Kunne redegøre for sensitiviteten af mikroskopi sammenlignet med andre metoder.	Funktionseval. og logbogseval.		Dato: Sign.:

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
10 Kunne udså prøver til dyrkning på relevante medier, herunder dyrkning med kvantitative metoder.	Kunne redegøre for bakteriers vækstkrav (pO ₂ , pCO ₂ , temperatur) og vækstfaktorer for kræsnе bakterier.	Funktionseval. og logbogseval.		
11	Kunne redegøre for inhibitorer af mikrobiel vækst i prøver og biologiske medier.	Funktionseval. og logbogseval.		
12	Kunne redegøre for principper for selektive og differentierende medier.	Funktionseval. og logbogseval.		
13	Kunne udså alle prøve kategorier på relevante medier, herunder med kvantitativ teknik.	Funktionseval. og logbogseval.		
14	Kunne redegøre for systemer med direkte inokulation (blod, spinalvæske, urin).	Funktionseval. og logbogseval.		
15 Kunne inokulere cellekulturer med henblik på isolation af virus.	Kunne foretage inokulation og isolation af virus på standardcellelinjer.	Funktionseval. og logbogseval.		Dato: Sign.:

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
16	Kunne foretage kvalitativ og kvantitativ påvisning af virus med immunkemiske metoder og gen-amplifikation	Kunne udføre immunkemisk detektion og kvantitering med ELISA og immunfluorescens og tolke resultaterne.	Funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:
17		Kunne foretage analyse med gen-amplifikation og tolke resultaterne.	Funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:
18		Kunne redegøre for metodernes fejlkilder og begrænsninger.	Funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:
19	Kunne aflæse bakterie- og svampekulturer på faste og i flydende medier m.h.p. videre identifikation.	Kunne vurdere mikrobielle fund med henblik på klinisk relevans og lægge en strategi, som fører til opnåelse af renkultur.	Funktionseval. og logbogseval.	
20	Kunne udføre bakterie- og svampeidentifikation med konventionelle, automatiserede og genotypiske metoder.	Kunne redegøre for principper for navngivning af mikroorganismer og taksonomiens grundbegreber (taxon, klon, species, genus m.fl.).	Funktionseval. og logbogseval.	
21		Kunne redegøre for International Code of Nomenclature of Bacteria og Approved Lists of Bacterial Names.	Funktionseval. og logbogseval.	

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
22	Kunne redegøre for typestammer, stammekollektioner (ATCC m.fl.).	Funktionseval. og logbogseval.		
23	Kunne redegøre for principper for identifikation, brug af identifikationsnøgler og numerisk taksonomi.	Funktionseval. og logbogseval.		
24	Kunne identificere bakterier og svampe anført i bilag 1 (se Logbog) på grundlag af, biokemiske reaktionsmønstre, serologiske reaktioner, genamplifikation og DNA sekventering.	Funktionseval. og logbogseval.		
25	Kunne tolke resultater der er opnået med automatiske system og kunne redegøre for sådanne systemers fejlkilder og begrænsninger .	Funktionseval. og logbogseval.		

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
26	Kunne redegøre for fænotypiske og genotypiske metoder til typning og kunne tolke resultaterne i en epidemiologisk sammenhæng.	Funktionseval. og logbogseval.		
27	Kunne aflæse cellekulturer m.h.p. cytopatogen effekt og foretage identifikation med immunkemiske og molekylærbiologiske metoder.	Kunne identificere virus anført i bilag 1 på grundlag af cytopatogen effekt og immunkemiske og molekylærbiologiske metoder.	Funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:
28	Kunne foretage direkte påvisning af parasitter i frisk klinisk materiale (vaginal- og duodenalsekret, fæces, analaftryk, biopsier) og i præparationer af blod og fæces.	Kunne fremstille og mikroskopere præparater til påvisning af hæmoparasitter (Plasmodium, mikrofilarien, Trypanosoma)	Funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:
29	Kunne identificere mikro- og kryptosporidier, protozoer, trematoder, cestoder, rundorme og filarier af væsentlig klinisk betydning (se bilag 2 i Logbogen) i præparationer af fæces o. lign. prøvemateriale.	Kunne identificere mikro- og kryptosporidier, protozoer, trematoder, cestoder, rundorme og filarier af væsentlig klinisk betydning (se bilag 2 i Logbogen) i præparationer af fæces o. lign. prøvemateriale.	Funktionseval. og logbogseval.	

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
31	Kunne visitere prøver til special- og referencelaboratorium i det omfang dette er nødvendigt.	Kunne redegøre for de mikrobielle agens, hvis diagnostik varetages af speciallaboratorier/ referencelaboratorier og begrundelsen herfor.	Funktionseval.	
32	Kunne udføre og tolke primær og sekundær resistensbestemmelse med anvendelse af faste eller flydende substrater og med relevante manuelle og automatiserede metoder samt med genotypiske metoder.	Kunne redegøre for de genetiske og molekylære mekanismer for resistens blandt kliniske isolater over for alle hovedgrupper af antibiotika.	Funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:
33		Kunne redegøre for forskellen mellem native resistensmekanismer (kromosomal resistens) og de novo resistens (genetisk rekombination eller mutation).	Funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:
34		Kunne redegøre for principperne for påvisning af resistens (herunder geno- og fænotypisk resistenspåvisning, break-points og interpretation af diffusionsbaserede metoder).	Funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
35	Kunne udføre og tolke resistensbestemmelse med: agardiffusionsmetoden, agarfortyndingsmetoden, bouillonfortyndingsmetoden og kunne redegøre for metodernes faldgruber og begrænsninger.	Funktionseval. og logbogseval.		Dato: Sign.:
36	Kunne tolke automatiserede resistensundersøgelser.	Funktionseval. og logbogseval.		
37	Kunne udføre og tolke bestemmelse af MIC og MBC.	Funktionseval. og logbogseval.		
38	Kunne udføre og tolke resultaterne af genotypiske metoder til påvisning af resistens.	Funktionseval. og logbogseval.		
39	Kunne anvise effektive metoder til rutinemæssig resistensundersøgelse.	Funktionseval. og logbogseval.		

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
40	Kunne stille indikation for udvidet resistensundersøgelse (fx meticillin resistens og extended spectrum-betalaktamase, ESBL).	Funktionseval. og logbogseval.		
41	Kunne tolke resistensbestemmelse for anti-virale kemoterapeutika.	Kunne redegøre for de genetiske og molekylære mekanismer for resistens blandt kliniske isolater over for alle hovedgrupper antivirale stoffer.	Funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:
42	Kunne tolke resistensbestemmelse udført i cellekultur eller med genotypiske metoder.	Kunne redegøre for de genetiske og molekylære mekanismer for resistens blandt mykobakterier, gær- og skimmelsvampe og hægoparasitter.	Funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:
43	Tolke resistensbestemmelse af mykobakterier, gær- og skimmelsvampe og hægoparasitter.	Kunne redegøre for de genetiske og molekylære mekanismer for resistens blandt mykobakterier, gær- og skimmelsvampe og hægoparasitter.	Funktionseval.	
44	Kunne redegøre for indikationerne for at foretage resistensundersøgelse, principperne herfor og kunne tolke resultaterne.	Funktionseval.		

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
47	Kunne reagere adækvat på indikationer af, at bevidst spredning af mikrobielle agens har fundet sted.	Kunne redegøre for de bakterier, virus og toksiner, som vides anvendt eller som potentielt kan anvendes i forbindelse med biologisk krigsførelse eller terrorisme. Herunder kunne redegøre for mikrobielle agens, som er genetisk ændret i forhold til vildtypeformer.	Funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:

Klinisk erfaring

56	Kunne foreslå antimikrobiel kemoterapi på grundlag af foreliggende oplysninger om mulig ætiologi og resistensforhold samt ud fra farmakokinetiske og farmakodynamiske hensyn ("rationel farmakoterapi").	Kunne redegøre for principperne for antibiotikakonzentrationsbestemmelse med immunkemiske og mikrobiologiske metoder, herunder kunne redegøre for metodernes fejlkilder og usikkerhed.	Funktionseval.	Dato: Sign.:
57		Kunne rådgive om styret antibiotikaterapi baseret på koncentrationsbestemmelser.	Funktionseval.	Dato: Sign.:

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
58	Kunne varetage dosering af antibiotika ud fra kendskab til sammenhængen mellem hver enkelt antibiotikagrupperes farmakodynamik, farmakokinetik, toksicitet og terapeutisk effekt.	Funktionseval.		
59	Kunne foreslå og begrunde valg af empirisk behandling i overensstemmelse med resistensforhold gældende i Danmark.	Funktionseval.		
61	Kunne vurdere risiko for resistens og på den baggrund optimere valget af antimikrobiel kemoterapi og behandlingens længde.	Kunne foreslå og begrunde valg af antibiotika og behandlingsvarighed.	Funktionseval. og rapporteval.	
65	Kunne anvende viden om infektionsspatogenese og det immunologiske respons ved infektion i relation til immunologisk diagnostik af konkrete infektionssygdomme.	Kunne redegøre for immunsystemets funktion som forudsætning for immunologisk diagnostik, herunder det humorale respons (IgG, IgM og IgA antistoffer, høj- vs. lav-avide antistoffer).	Vejledersamtale og funktionseval.	Dato: Sign.:

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
66	Kunne redegøre for betydning af maternelle antistoffer for diagnostik af infektioner hos børn i første leveår.	Vejledersamtale og funktionseval.		Dato: Sign.:
69	Kunne opstille instrukser for diagnostik af bakterielle, virale, mykotiske og parasitære infektioner, herunder infektioner som er fremkaldt af bevidst spredning af mikrobielle agens.	Kunne redegøre for de kliniske sygdomsbilleder, som forårsages af de bakterier, virus og toksiner, som er egnede (eller potentielt egnede) til biologisk krigsførelse eller terrorisme.	Funktionseval. og rapporteval.	Dato: Sign.:
Kvalitetssikring, audit, kommunikation EDB/IT				
81	Kunne hente, tolke og anvende informationer fra elektroniske laboratorieinformationssystemer.	Kunne hente, tolke og anvende informationer fra elektroniske laboratorieinformationssystemer.	Funktionseval.	Dato: Sign.:
Infektionshygiejne				
82	Kunne redegøre for typiske infektionshygiejniske problemer, som knytter sig til sygehuse og primærsektor.	Kunne udpege forhold, som er kritiske for hygiejnen på sygehuse.	Vejledersamtale, funktionseval. og logbogseval.	

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
85	Kunne redegøre for faktorer af betydning for optræden af sygehusinfektioner, herunder forbrug af antimikrobielle kemoterapeutika.	Kunne redegøre for den globale og nationale udbredelse af vigtige typer af nosokomielle patogener som meticillin-resistent Staphylococcus aureus og multiresistente Gramnegative stave.	Vejledersamtale, funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:
86	Kunne redegøre for smitemåder og smitteveje, samt bærerproblematik, såvel på som uden for sygehus.	Kunne redegøre for smitteveje for typiske nosokomielle infektioner og udpege relevante interventioner.	Vejledersamtale, funktionseval. og logbogseval.	
87		Kunne vurdere hvorvidt screening er en relevant foranstaltning i forbindelse med udbrud af nosokomielle infektioner.	Vejledersamtale, funktionseval. og logbogseval.	
89	Kunne redegøre for det teoretiske grundlag for og praktiske gennemførelse af isolationsforanstaltninger, herunder infektioner som er fremkaldt ved bevidst spredning af mikrobielle agens.	Kunne beskrive og genkende de scenarier, som vil kunne udspilles i forbindelse med bevidst frigørelse af sådanne agens.	Vejledersamtale, funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
91	Kunne redegøre for de fysiske og kemiske metoder, som anvendes til rengøring, desinfektion og sterilisering inden for sundhedsvæsenet.	Kunne redegøre for de fysiske og kemiske metoder, som anvendes til rengøring, desinfektion og sterilisering inden for sundhedsvæsenet.	Vejledersamtale, funktionseval. og logbogseval.	Dato: Sign.:
94	Kunne redegøre for principper og retningslinier for håndtering og bortskaffelse af klinisk risikoaffald.	Kunne redegøre for principper og retningslinier for håndtering og bortskaffelse af klinisk risikoaffald.	Vejledersamtale, funktionseval. og logbogseval.	

Kommunikator/samarbejder:

Klinisk erfaring

111	Kunne informere om børnevaccinationsprogram met og rejseprofylakse.	Kunne informere om børnevaccinationsprogram met og rejseprofylakse.	Funktionseval. og rapporteval.	Dato: Sign.:
112	Kunne anvende evidensbaserede principper for præ- og post-exposure forebyggelse af infektioner	Kunne anvende evidensbaserede principper for præ- og post-exposure forebyggelse af infektioner	Funktionseval. og logbogseval.	

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*

Kvalitetssikring, audit, kommunikation EDB/IT

113	Kunne søge evidensgrundlaget for klinisk mikrobiologiske undersøgelser og formidle dette til afdelingens medarbejdere samt til rekvirenterne af undersøgelserne.	Kunne søge evidensgrundlaget for klinisk mikrobiologiske undersøgelser og formidle dette til afdelingens medarbejdere samt til rekvirenterne af undersøgelserne.	Funktionseval. og rapporteval.	

Leder/administrator:

Kvalitetssikring, audit, kommunikation EDB/IT

123	Kunne foretage rapportering til offentlig myndighed efter gældende forskrifter.	Kunne foretage rapportering til offentlig myndighed efter gældende forskrifter.	Funktionseval., logbogseval. og rapporteval.	

Akademiker:

Prøvetagning, laboratoriediagnostik og terapi

133	Kunne erhverve sig ny viden inden for klinisk mikrobiologi, herunder foretage kritisk vurdering af videnskabelige publikationer.	Kunne erhverve sig ny viden inden for klinisk mikrobiologi, herunder foretage kritisk vurdering af videnskabelige publikationer.	Funktionseval. og rapporteval.	Dato: Sign.:

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
134	Kunne foretage en kritisk vurdering af gældende praksis inden for klinisk mikrobiologi, herunder søge evidens fra Cochrane databasen og lignende datakilder, og vurdere styrken af den foreliggende evidens.	Kunne foretage en kritisk vurdering af gældende praksis inden for klinisk mikrobiologi, herunder søge evidens fra Cochrane databasen og lignende datakilder, og vurdere styrken af den foreliggende evidens.	Funktionseval. og rapporteval.	
138	Kunne indhente og ajourføre information om aktuelle konkrete trusselsbilleder med hensyn til biologisk terrorisme eller krigsførelse.	Kunne indhente og ajourføre information om aktuelle konkrete trusselsbilleder med hensyn til biologisk terrorisme eller krigsførelse.	Logbogseval.	Dato: Sign.:
139	Kunne uddrage de diagnostiske, behandlingsmæssige og beredskabsmæssige konsekvenser af denne information.	Kunne uddrage de diagnostiske, behandlingsmæssige og beredskabsmæssige konsekvenser af denne information.	Logbogseval.	Dato: Sign.:
Klinisk erfaring				
140	Kunne søge viden om nye infektionssygdomme ("emerging infections") og om nye kliniske problemstillinger.	Kunne søge viden om nye infektionssygdomme ("emerging infections") og om nye kliniske problemstillinger.	Logbogseval. og rapporteval.	Dato: Sign.:

Mål	Konkretisering af mål	Evalueringsstrategi	Indsatsområder: Justering af læringsrammer:	Målet nået:*
Kvalitetssikring, audit, kommunikation EDB/IT				
145	Kunne anvende elektroniske kommunikationssystemer til opnåelse af ny viden.	Kunne anvende elektroniske kommunikationssystemer til opnåelse af ny viden.	Logbogseval. og rapporteval.	Dato: Sign.: